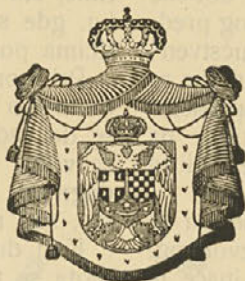

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 39 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Oktobra 1925.

PATENTNI SPIS BR. 3191

Erich Linden-Lichtenthal, Berlin—Schöneberg.

Postupak za izradu predmeta od celuloidea i sličnog.

Prijava od 22. februara 1924.

Važi od 1. septembra 1924.

Pravo prvenstva od 23. februara 1923 (Nemačka).

Postupak po ovom pronalasku određen je za izradu raznih izradevina od celuloidea, od nitro-celuloze i sličnih materija.

Prema ovom pronalasku izrađuju se takvi predmeti time, što se proizvodna tela, i takva složenog oblika, na sasvim određen način omotaju oblogom od tih materija, i pri čemu je obložni materijal prepariran naročito za tu celj. Ovom se postupkom dotičnim telima daje, pored velikog pojačanja čvrstoće i sigurnost protiv loma, ukusan i umetnički izgled.

Takve su obloge dosad spravljane pri zagrevanju celuloidea pomoću složenih i skupih kalupa, pomoću zbijanja ili duvanja, pri čemu se uvek pazilo na to, da se prevlaka od celuloidea izradi po mogućstvu glatka bez mehurića i bez pruga

Postupak prema ovom pronalasku zahteva baš protivno, da bi se postigla već pomenu ta preimućstva. Nekoliko izradevina izrade njih po ovom postupku, predstavljene su na priloženom crtežu radi objašnjenja ovog postupka, i to predstavljaju:

sl. 1, izgled vaze, delimično u preseku, izrađene po ovom postupku,

sl. 2, izgled sa strane drške za kišobran, izrađene po ovom postupku, i

sl. 3, izgled odozgo na glavu drške za kišobran.

Po ovom postupku se celuloidne pločice male debljine, na pr. 0,15—0,14 mm nešto omekšaju umakanjem u rastvorno kupatilo. Kao naročito celishodno kupatilo, pokazalo se takvo iz:

60% acetona
30% metil-acetona
5% benzola
5% amil-acetata.

Celuloidna pločica ili traka od celuloidea sme samo kratko vreme da ostane u tom kupatilu, pa je onda podesna da se rukom omota oko proizvodnog tela na pr. oko vaze 1. Pri tome se to omotavanje vrši na taj način, što u materijalu pločice nastaje više pruga 2 i pravi se po mogućstvu što više preklopa 3. U tu se celj pločice ili trake od celuloidea rukom omotavaju o predmet, koji sačinjavaju podlogu, dok ne nastane telo sa prugama od prilike kao na sl. 1. To obrazovanje pruga ima naročitu celj, da pojača čvrstoću podloge, time, što te pruge i preklopi prvo sačinjavaju pojačanje cele obloge, drugo time, što one strče iznad opšte spoljašnje površine obloge, izazovu izvesnu elastičnost obloge. Time se obloga obezbeđuje od kvara pri udaru, padu ili sličnom, što je naročito važno kod podloge od mase, koja se lako razbija na pr. gips, ilovača, porcelan, staklo i slično.

Zbog toga ovaj postupak omogućuje da se na pr. šuplja tela, koja se lako razbijaju i imaju tanku stenu, ovom oblogom naprave pouzdana od razbijanja i trajna, pri čemu može podloga da se izradi od proizvodnih materija, ili može da se upotrebi materijal sa manom, jer obloga baš obrazovanjem pruga, dobija umetnički izgled, koji se usavršuje u potrebom proizvodnih boja, koje mogu lako da se nanese i unesu u celuloidnu masu.

Obrazovanjem pruga pravi se osim toga veštački hrapava spoljašnja površina dotične podloge, što olakšava držanje dotičnog predmeta. Ta je osobina naročito preimućstvena kod nekih predmeta, kao n. pr. kod drške za kišobran, predstavljene na sl. 2, ali naročito je važna i na pr. kod krmatskog točka na motornim kolima, kod drški za užeta i za slično.

Kod drške za kišobran, predstavljene na sl. 2 može podloga da se sastoji iz proizvoljnog, naročito jeftinog materijala. Dok se inače n. pr. za drške od kišobrana može samo dobro, bezčvorno drvo da upotrebi, ovde je moguće, da se upotrebi drvo sa pukotinama, čvorovima i sa sličnim, jer mu se baš oblogom daje taka čvrstoća, da kakvoća podloge igra samo sporednu ulogu.

Kod predmeta na sl. 2, vidi se, da je ovde srazmerno tanka traka 4 od celuloida o-motana višestrukim zavijanjem oko podloge, i to tako, da nastaju i preklopi 5 i pruge 6. Kao što pokazuje sl. 3 mogu ti preklopi i pruge umetnički da se iskoriste, tako, da se rubovi 7 preklopa polože po bilo kom motivu na pr. po nekom ružinom pupoljku.

Obloga dozvoljava čak kod rdave i krte podloge da se umetnu drugi delovi u podlogu, kao na pr. kod predmeta na sl. 2, umetanjem završke 8, koja služi za pričvršćivanje uz šipku kišobrana. Može takode srazmerno debela šipka kišobrana da se uvuče u podlogu, čak i pri nesrazmernom bušenju podloge, jer obloga daje podlozi naročitu čvrstoću.

Pri daljem usavršavanju pomenutog postupka, proizvode se u oblozi naročiti izraštaji i mehurići, koji usavršavaju umetnički utisak površine i istovremeno oni prave dalja ispućenja u obložnoj površini i time uveličavaju zaštitu podloge od kvara pri udaru. U tu se celj pločica ili traka od celuloida, neposredno kad se izvadi iz kupatila, položi na neku glatku površinu na pr. na neku cinkanu ploču, pa se na ovoj ostave kratko vreme. Zbog naknadnog dejstva kapljica rastvora, koje još prijanju uz traku, počinje cela masa trake da se miče, nastanu naročito izobličeni trajni izraštaji 9, koje obkoljava veliki broj malih mehurića 10. Time se postiže interesantno obrazovanje površine, koje nastaje naročito karakteristično, kad se celuloidnoj masi dodaju boje. Dužim ili kraćim držanjem celuloidnih traka na glatkoj ploči, kao i izborom jačeg ili slabijeg rastvora, ima se mogućnost, da se izgled (mustra) menja.

Ovaj je postupak podesan za izradu velikog broja predmeta od celuloida, prevlačenjem proizvoljne podloge, kao lepenke, kina

drvo, kao i za izradu providnih predmeta, time, što se staklo prevuče po ovom postupku, gde se baš prugama izraštajima i mehurićima postižu naročiti efekti svetlosti.

Pri tome postoji kod mnogih predmeta to veliko preimućstvo, da predmeti, koji su se do sad lako zaprljavali kao na pr. kvake za vrata, pločice za brave, brave i slično, dugmeta, kopče, ukrasi, garniture za pisaći sto, sad mogu da se operu.

Kod daljeg usavršavanja ovog postupka o-mota se traka od celuloida oko nekog tela, koje služi samo kao kalup ili bez takvog naprave se neposredno rukom, pri čemu opet preklopi, pruge i mehurići, kao i izraštaji, daju predmetu, koji se sad sastoji iz čistog celuloida dovoljnu čvrstoću, kad se skine s kalupa, pa i onda kad se za to upotrebi srazmerno tanka traka od celuloida.

Po opisanom postupku može da se izradi na pr. svaka vrsta ukrasa za šešire, veštačko cveće i slično, koji imaju pored velike čvrstoće protiv kvaru, i to preimućstvo, da na njih ne utiče voda ni vlaga.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za izradu izradevina od celuloida i sličnog, naznačen time, što se pločice ili trake od celuloida ili sličnog, kratko vreme razmekšaju u rastvorom kupatilu, n. pr. od acetona, metilacetona, bezola, amilacetata, pa se pri obrazovanju pruga i preklopa prevuku preko neke podloge, pa se na njoj ostave da se stvrdnu.

2. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se pločice ili trake od celuloida, kad se iz rastvora za omekšavanje, a pre prevlačenja podloge, polože na glatku površinu, n. pr. na cinkanu ploču, zbog obrazovanja izraštaja i malih mehurića.

3. Postupak po zahtevu 1, odn. 1 i 2, naznačen time, što se kod podloga upotrebljava glatki predmet, sa koga može namotaj od celuloida dan se skine pošto stvrdne.

4. Izradevina, izrađena prema postupku po zahtevu 1 odn. 1 i 2, naznačena time, što se podloga, koja je snabdevena oblogom od celuloida, koja ima prugaste preklope i izraštaje, kao i celjishodno male mehuriće.

5. Izradevina, izrađena prema postupku po zahtevu 1 odn. 1, 2 i 3. naznačena time, što je telo od čistog celuloida sa prugama i izraštajima.

6. Izradevina, izrađena prema postupku po zahtevu 1, naznačena time, što je telo od celuloida, koje je izrađeno rukom bez upotrebe kalupa, od tankih traka od celuloida i ima pruge, izraštaje i preklope.

Fig. 1.

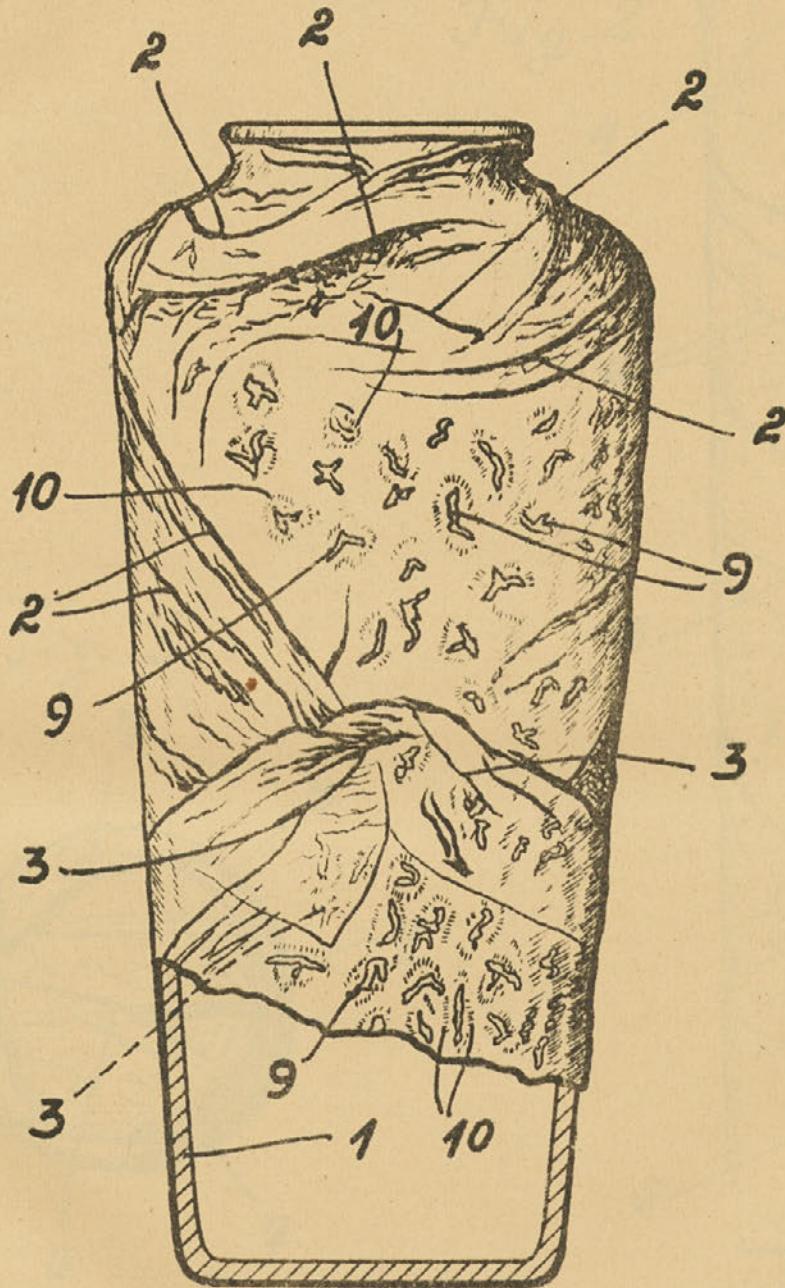

Fig. 1.

Fig. 2

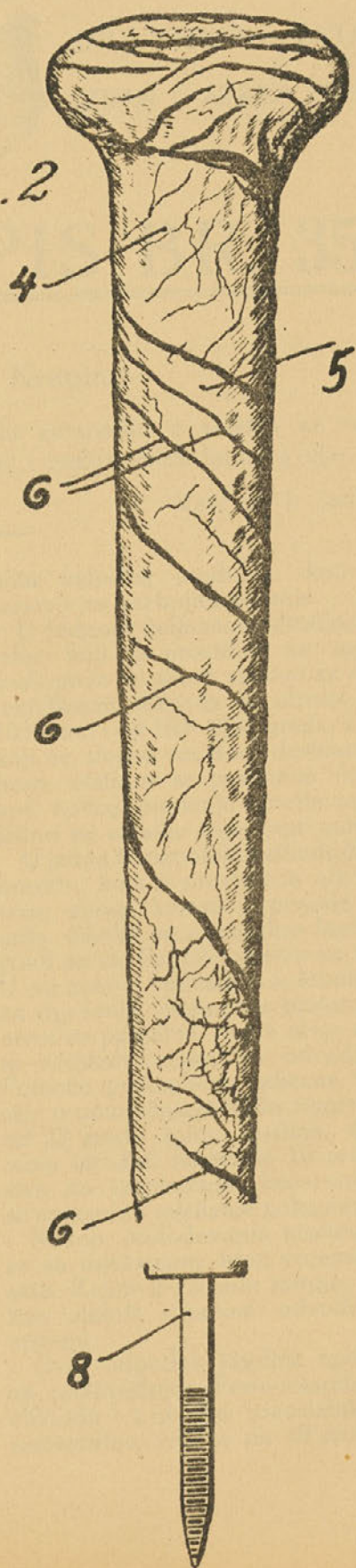

Fig. 3

